

PREDGOVOR

Svrha je ovog priručnika da se na jednom mjestu sakupe teorijska saznanja koja su računovodstvenim i financijskim radnicima potrebna kao orijentacija u njihovom radu. Priručnik daje teoretsku okosnicu na koju će se u drugim radovima nadovezivati upute za praktičan rad računovodstvenih i financijskih radnika.

Poznato je da teorija nastaje kao uopćavanje prakse. Međutim na teoriju koja je od značenja za računovodstvene i financijske radnike u određenoj mjeri utječu i propisi. Da bi mogla poslužiti praksi, teorija treba da je uklopljena u važeći pravni okvir ako je taj načelnog a ne pratećeg tehničkog značaja. Ili, drugim riječima, teorijski se stavovi mijenjaju samo propisima kojima se normiraju društveno-ekonomski odnosi za područje računovodstva i financija. U red tih propisa treba ubrajati novi Ustav, Zakon o udruženom radu i neke druge propise sistemskog karaktera.

U početku je priručnik bio zamišljen kao vodič kroz Kodeks računovodstvenih načela, Kodeks načela financiranja organizacija udruženog rada, Kodeks profesionalne etike računovođe i Kodeks profesionalne etike financijskog radnika. Kodeks računovodstvenih načela napisao je god. 1972. dr I. Turk, Kodeks načela financiranja OUR-a 1974. dr R. Tepšić, Kodeks profesionalne etike računovođe god. 1972. dr I. Turk i Kodeks profesionalne etike financijskog radnika god. 1975. dr M. Petrović. Ti su kodeksi prvi put predloženi javnosti na simpozijima o suvremenim metodama u računovodstvu i poslovnim financijama u SR Sloveniji, gdje je bila postavljena i komisija za njihovu redakciju. Tako je oba računovodstvena kodeksa redigirala komisija u sastavu dr Ivan Turk (Slovenija), kao predsjednik, i članovi: Vido Bevc (Slovenija), dr Pavle Bogetić (Crna Gora), dr Bojan Cernjavič (Slovenija), mr Jadranka Deželjin (Hrvatska), Vladimir Jazbec (Slovenija), Edo Klanšek (Slovenija), dr Janko Klobučar (Bosna i Hercegovina), dr Franjo Krajčević (Hrvatska), dr Janko Kralj (Slovenija), Jože Mali (Slovenija), dr Slobodan Markovski (Makedonija), Karel Mörec (Slovenija), dr Radmila Nikolajević (Srbija), dr Marko Petrović (Srbija), Božidar Race (Vojvodina), dr Jovan Ranković (Srbija), Vlado Slavinec (Slovenija), dr Radivoj Tepšić (Hrvatska) i dr Alija Vila (Bosna i Hercegovina). Oba financijska kodeksa redigirala je komisija u sastavu dr Ivan Turk (Slovenija), kao predsjednik, i članovi: dr Janko Klobučar (Bosna i Hercegovina), dr Janko Kralj (Slovenija), Jože Mali (Slovenija), dr Slobodan Markovski (Makedonija), dr Marko Petrović (Srbija), Božidar Race (Vojvodina), Vlado Slavinec (Slovenija) i dr Radivoj Tepšić (Hrvatska).

Oba računovodstvena kodeksa usvojila je god. 1972. skupština Saveza ekonomista Slovenije i skupština Udruženja računovodstvenih i financijskih radnika SR Slovenije. U drugim republikama računovodstvene kodekse usvojile su god. 1973. samo skupštine Saveza odnosno Udruženja računovodstvenih i financijskih radnika. Oba financijska kodeksa usvojile su u SR Sloveniji god. 1975. skupština Udruženja računovodstvenih i financijskih radnika SR Slovenije i skupština Saveza ekonomista Slovenije. Potom je financijske kodekse usvojila samo još skupština Saveza računovodstvenih i financijskih radnika SR Hrvatske jer u drugim republikama u to vrijeme nije bilo skupština, osim toga, priprema za Zakon o udruženom radu nametnula je potrebu da se mijenjaju određeni stavovi, što je spriječilo daljnje usvajanje tih kodeksa.

Kao što je poznato, sada postoji Komisija za kodekse kod Saveza računovodstvenih i finansijskih radnika Jugoslavije, koja radi na reviziji svih četiriju kodeksa. Komisiju čine: dr Ivan Turk (Slovenija), kao predsjednik, i članovi: dr Hajrulah Gorani (Kosovo), Miodrag Kolaković (Crna Gora), mr Stevan Meznerić (Vojvodina), dr Đorđe Nikolovski (Makedonija), dr Marko Petrović (Srbija) i dr Radivoj Tepšić (Hrvatska). Do sada je komisija završila rad samo na novom tekstu Kodeksa profesionalne etike računovodstvenih radnika i Kodeksa profesionalne etike finansijskih radnika. Ti su kodeksi već predloženi na usvajanje odgovarajućim organima Saveza računovodstvenih i finansijskih radnika i u ovoj knjizi uzimaju se u obzir prema novom tekstu. Iz Kodeksa računovodstvenih načela i Kodeksa načela financiranja organizacija udruženog rada u ovu knjigu unose se samo stavovi za koje još ne postoji potreba da se mijenjaju. Inače izlaganja su dopunjena novim stavovima iz sistemskih propisa te novim teoretskim stavovima što su došli do izražaja u radu komisije na reviziji obaju kodeksa. Zato se struktura ovog priručnika ne oslanja samo na strukturu kodeksa, nego se nastoji originalno osvijetliti određena računovodstvena i finansijska problematika sa stajališta propisa i kodeksa.

U prvoj knjizi razmatra se problematika računovodstvene funkcije, i to:

1. Profesionalna etika računovodstvenih radnika
2. Polazna računovodstvena načela
3. Računovodstveno iskazivanje statički definiranih ekonomskih kategorija
4. Računovodstveno iskazivanje dinamički definiranih ekonomskih kategorija
5. Knjigovodstvo — uvodna razmatranja
6. Knjigovodstvo — kalkuliranje
7. Knjigovodstvo — bilanciranje
8. Računovodstveno planiranje
9. Računovodstveni nadzor
10. Računovodstvena analiza
11. Računovodstveno informiranje
12. Organizacija računovodstvene funkcije.

Dr M. Petrović napisao je 7. poglavlje ove knjige, dr R. Tepšić 12. poglavlje i dr I. Turk ostala poglavlja.

U drugoj knjizi razmatrat će se problematika finansijske funkcije, i to:

1. Profesionalna etika finansijskih radnika
2. Polazna načela financiranja
3. Pribavljanje finansijskih sredstava od izvora
4. Upotreba finansijskih sredstava u poslovanju
5. Vraćanje finansijskih sredstava izvorima
6. Transformacija obveza prema izvorima
7. Finansijski aspekt dohotka i njegova raspoređivanja
8. Finansijska politika OUR-a
9. Organizacija finansijske funkcije.

Ljubljana-Zagreb-Beograd 1980.

Autori